

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8843/2024
09.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Раде Милутиновић адвокат из ..., против тужене Српске православне цркве, Православна епархија Жичка из Краљева, чији је пуномоћник Миодраг Алексић адвокат из ..., ради заштите од дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 180/23 од 12.12.2023. године, на седници одржаној 09.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 180/23 од 12.12.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву П1 3793/18 од 23.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да се тужена према њему, као протонамеснику СПЦ (сада у пензији) у ..., дискриминаторски понашала тако што га је за време болести и лечења: одлуком ... од 13.08.2015. године разрешила дужности на ... ивањичкој парохији и упутила да чинодејствује у ... парохији, а на његово место довела свештеника из ..., ББ; одлуком .. од 28.09.2015. године казнила због неизвршавања претходне одлуке забраном чинодејствовања у трајању од 30 дана (до извршења одлуке .. од 13.08.2015. године), уз одузимање права да учествује у подели прихода из храма и додели 50% прихода са парохије коју није ни могао да изврши због болести и лечења; одлуком .. од 30.10.2015. године предала Црквеном суду Епархије жичке због непоковавања вишим црквеним властима, иако због болести и лечења није могао да извршава налоге црквених власти, наређујући управи Храма Светог ... у Ивањици да га одјави са осигурања код филијале ПИО Фонда у Ивањици. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев за обавезивање тужене да на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа исплати тужиоцу 100.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев за објављивање пресуде по правноснажности у дневном листу „Вечерње новости“ о трошку тужене. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове парничног поступка од 247.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 180/23 од 12.12.2023. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку (у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је обављао послове привременог пароха парохије у ... до 1990. године, затим у ..., а од 1995. године у ... парохији у Ивањици. У поступку спроведеном по пријави парохијана православни епископ Епархије Жичке утврдио да тужилац не врши савесно своје парохијске дужности јер не познаје богослужбене прописе, често је у алкохолизованом стању и несавесно врши своје административне дужности (увођење у матичне књиге рођених, венчаних, умрлих и слично), те је одлуком .. дана 14.08.1996. године привремено поверио опслуживање тројици ивањичких парохијских свештеника и смањио на половину приходе тужиоца. Након операције кичме, маја 2014. године, тужилац је био привремено спречен за рад до краја 2014. године. На посао се вратио 01.01.2015. године и радио до краја априла 2015. године, а његов захтев за пензионисање је одбијен са образложењем да лечење није завршено. Затим је поново био на боловању од 28.05.2015. до 26.06.2015. и од 26.08.2015. до 31.03.2016. године. За све то време за њега су уплаћивани доприноси за обавезно социјално осигурање. Од 19.05.2016. године тужилац је у инвалидској пензији.

Тужена је од тужиоца захтевала (допис .. од 31.07.2014. године) да у најкраћем року достави изјаву о томе колико дуго не опслужује парохију, извештај са лечења, као и извештај о одобреном боловању. Епископ Жички је разрешио дужности тужиоца на парохији ... у Ивањици и упутио га у другу парохију (одлука .. од 13.08.2015. године), а како тужилац није поступао по одлуци о премештају, најпре га је казнио забраном свештенодејства у трајању од месец дана односно до извршења претходно цитиране одлуке, одредио му замену, смањио приходе (одлука .. од 28.09.2015. године), а потом га је предао Црквеном суду Епархије Жичке на даљу надлежност, одредио му замену у парохијским дужностима и приходе на износ од 25.000,00 динара (одлука .. од 30.10.2015. године). Тужилац сматра да је на он овај начин - упућивањем у другу, брдовиту парохију и кажњавањем због непоступања по одлуци о упућивању дискриминисан због своје болести и немогућности да зарађује у парохији и да доприноси црквеној каси у односу на друга свештена лица која су се такође лечила у дужем временском периоду без упућивања у другу парохију.

Првостепени суд је, полазећи од одредаба Устава Републике Србије (члан 44. ст. 1. и 2.), Закона о црквама и верским заједницама (чл. 6. ст. 1. и 3, чл. 8. и 29. став 1) и Устава Српске православне цркве (чл. 102, 107, 115. у вези с чл. 143. и члана 172) закључио да су одлуке од 13.08.2015., 28.09.2015. и 30.10.2015. године донете на основу овлашћења из чл. 172. став 2. и 108. тачка 19. Устава Српске православне цркве, да се оне спроводе без права на жалбу и постају извршне протеклом рока за добровољно испуњење, а оцена законитости одлуке о премештању тужиоца од 13.08.2015. године и одлука донетих због неизвршења те одлуке не може се вршити по правилима из ЗПП којима се уређује поступак за пружања судске заштите, нити је у надлежности суда да испитује законитост коначних црквених одлука. Другостепени суд је у свему прихватио разлоге првостепеног суда.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови одлучили када су одбили тужбени захтев за утврђење да је тужена дискриминаторски поступала према тужиоцу а следствено томе и за накнаду штете.

Неосновано се ревизијом тужиоца указује да је материјално право погрешно примењено.

Уставом Републике Србије је прописано да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (члан 21). Забрана дискриминације зајемчена је и међународним правним изворима – Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 14) и Додатним протоколом број 12 уз Европску конвенцију, као и Међународним пактом о грађанским и политичким правима (члан 26).

Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09), дефинише појмове „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ као свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и чланова њихових породица, или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на неком личном својству (члан 2. став 1. тачка 1) и уређује судску заштиту у случају дискриминаторског поступања (чл. 41. до 46), у ком поступку тужилац само треба да учини вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, односно да му је због неког личног својства повредио људско или мањинско право зајемчено Уставом, док терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно начела једнаких права и обавеза сноси тужени.

Навод који тужилац понавља у ревизији да је премештен у другу парохију док је био болестан, а да други свештеници који су били на боловању никада нису премештани (нпр. свештеник ВВ) није од утицаја на доношење другачије одлуке. Не само да тужилац тај навод није учинио вероватним јер за њега није приложио било какав доказ, већ тај навод ни не одговара чињеничном утврђењу, пошто тужилац у моменту доношења одлуке о премештају од 13.08.2015. године није био на боловању. Због тога нису од утицаја његови даљи наводи о неједнаком поступању с обзиром на његово лично својство (здравствено стање). Према томе, супротно ревизијским наводима, тужилац у конкретном случају није учинио вероватним да је поступањем тужене повређено начело забране дискриминације довођењем тужиоца у неједнак положај у односу на лица која се налазе у истом правном положају по основу неког свог личног својства, па сходно томе нема ни основа за заштиту од дискриминације.

Осталим наводима ревизије понављају се жалбени разлози који су били предмет правилне и потпуне оцене другостепеног суда коју оцену и овај суд у свему прихвата.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић